

**Samenvatting interview met Jan K.B. Sonnenberg,
geboren op 27 september 1938 in Tandjong Balei op Sumatra, Indonesië**

Interviewers: H. Alders en H. Quee --- Datum: woensdag 25 november 2009 te Gorssel

---

Sonnenberg is in 1946 vanuit Nederlands-Indië naar Nederland (Deventer) gekomen. Hij is in 1947 verhuisd naar Sneek en heeft daar in 1955 eindexamen HBS-B gedaan. Na een opleiding Vliegtuigbouw aan de HTS en zijn militaire dienst ging Sonnenberg in 1960 geodesie studeren aan de TH Delft, waar hij in 1966 afstudeerde op "Aerotriangulatie met onafhankelijke modellen".

In 1966 trad Sonnenberg in dienst bij het Kadaster. Vanuit het Bureau Ruilverkaveling te Utrecht was hij tot 1971 landmeter-deskundige in een aantal ruilverkavelingsprojecten in Zuid-Holland en Utrecht.

De kern van het interview met Sonnenberg betreft zijn werk in verschillende functies binnen het Kadaster rond het ruilverkavelingswerk in de periode 1971-1999, in het bijzonder m.b.t. de automatiseringsontwikkeling van het ruilverkavelingswerk en de ontwikkeling van de ruilverkavelings- c.q.

landinrichtingswetgeving. De functies die Sonnenberg vervulde, waren m.n.:

- organisatie-ingenieur in het Bureau van de Ingenieur-Verificateur (I.V.)
- hoofd van het Bureau Landinrichting binnen directie Landmeetkundige Zaken en Landinrichting
- directeur Landinrichting
- directeur Landinrichting, Landmeetkunde en Kartografie
- co-directeur Vastgoedinformatie en Landinrichting

Over de jaren was het aansturen van de ruilverkavelingswerkzaamheden van het Kadaster een belangrijke taak van Sonnenberg. De jaren 70 waren een glorie tijd voor de ruilverkaveling waarin op het hoogtepunt in één jaar 70.000 ha. ruilverkaveling in uitvoering werd genomen. Ook vertelt Sonnenberg over het werk van de Centrale Cultuurtechnische Commissie (CCC) die na invoering van de Landinrichtingswet (1985) de Centrale LandinrichtingsCommissie (CLC) werd. Deze commissie, waarin alle actoren in het landelijk gebied zijn vertegenwoordigd, had de algemene leiding in de landinrichting in Nederland.

De automatisering van het ruilverkavelingswerk van het Kadaster nam in de 70er jaren een grote vlucht. Ir. René van der Schans was aan de TU Delft afgestudeerd met de ontwikkeling van het toedelingssysteem ATOR (Automatisering ToedelingsOntwerp Ruilverkaveling) dat na enkele experimentele toepassingen in 1976 werd ingevoerd. Binnen het Kadaster werd het systeem ARAK (Automatisering Ruilverkavelings-Administratie Kadaster) ontwikkeld, dat vervolgens werd gekoppeld aan het kadastrale vastgoedsysteem AKR, zodat het geschikt werd voor de hele ruilverkavelingsprocedure en o.m. met het systeem de ruilverkavelingsakte van toedeling kon worden opgemaakt. Het systeem had inmiddels de naam VRL (Vastgoed Registratie Landinrichting) gekregen. Met de aanschaf in 1987 van het geografisch informatiesysteem FIGIS van het Finse Kadaster werd de automatisering van het kartografische deel van het vastgoedsysteem voor de ruilverkaveling mogelijk gemaakt. Dit resulteerde in de ontwikkeling van het systeem KAS (Kartografisch Administratief Systeem) dat in het begin van de jaren 90 gereed kwam.

Er waren in de jaren 70/80 ook veel ontwikkelingen op wetgevingsgebied waarbij Sonnenberg via het Ministerie van LenV betrokken was, zoals de wijziging van de Ruilverkavelingswet (1975) en de ontwikkeling van de Landinrichtingswet ter vervanging van de Ruilverkavelingswet (1985).

Het gaat in het interview uiteraard ook over mensen. Sonnenberg benadrukt vooral de rollen van: ir. Wout van Lent, (de I.V., zijn leidinggevende in de periode 71-81) en zijn medewerkers ir. Maarten Moolenaar voor de automatiseringsontwikkeling en ir. Willem de Vos (later opgevolgd door ir. Willem Meinema) voor de relatie met de Cultuurtechnische Dienst (CD, later Landinrichtingsdienst LD) en de ontwikkeling van de ruilverkavelings-c.q. landinrichtingswetgeving.

Sonnenberg heeft naast zijn werk bij het Kadaster een aantal bestuursfuncties vervuld. Hij was enige tijd secretaris van de NVG en bestuurslid van de Vereniging voor Agrarisch Recht en van de Studiekring voor Cultuurtechniek van het Koninklijk Genootschap voor Landbouwwetenschap. Daarnaast had hij enige tijd zitting in de Beroepenveldcommissie Bouwnijverheid van de Hogeschool Utrecht. Sonnenberg was vele jaren delegate van de Nederlandse Vereniging voor Geodesie bij Commissie 7 (Cadastre and Land Management) van de FIG.